

Vagyontérő pesti könyvtárak

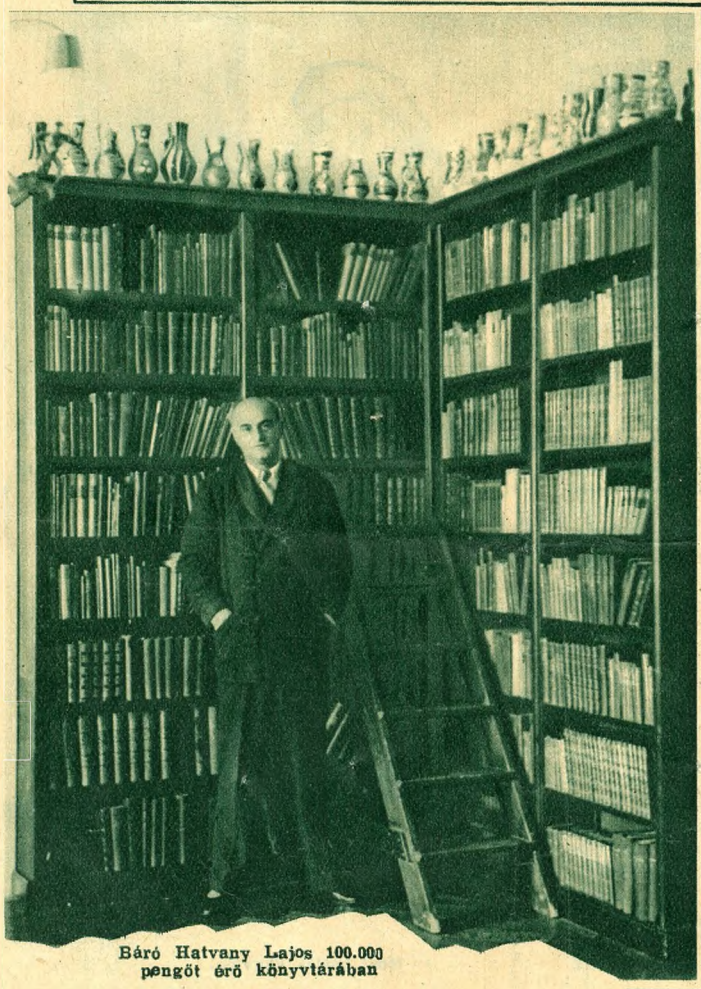
Van Budapesten néhány olyan magánkönyvtár, amelynek értéke külön-külön is tekintélyes vagyont képvisel. Furesa, művészi szenvedélyből eredő szorgalom hordta össze hosszú évek folyamán ezeket a könyveket, amelyek némelyike talán évszázadokon keresztül hevert értéktelen lomként valahol egy angliai, vagy holland, esetleg magyar falu házának padlásán, míg egy szenvedélyes kutató meg nem találta és vissza nem állította

méltó helyére: a könyvszekrény polcára.

Az évszázadokkal ezelőtt kiadott könyv, nemcsak kultúráját, hanem — szinte — érdekes és misztikus levegőjét is megőrzi korának és azon az úton, amelyen születése pillanatától a mai könyvgyűjtő kincses ládájáig, a könyvszekrényig eljutott, sokszor olyan színes és változatos legenda-csoportot kerít maga köré, hogy mai, mondjuk muzeális értékét sokkal jobban fokozza ez az emlékszeria, mint tartalmi értéke.

A ponyvaregény is irodalomtörténeti dokumentum, muzeális kincs lehet, ha évszázadok patinája ékesíti. Lelkes bibliofilek néha sokkal féltettebb gondadal őriznek egy gyönyörű könyvfedelet, amely korában egy értéktelen alkotást fogott össze, mint egy irodalmi szempontból nagyjelentőségű művet. A könyvgyűjtő nemcsak a tartalmat, hanem az évszámot és a kiállítóit is tekintetbe veszi gyűjteménye osztályozásánál.

A könyvgyűjtés, mint a sport, világrészeket köt össze és a Philadelphiában élő mister Green vagy mister Smith nevű könyvgyűjtő éppen úgy számon tartja a Koppenhágában élő Sjöldström könyvtárának minden egyes darabját, mint ahogy a norvég Olson is tudja, hogy mikor, mennyiért vásárolt a

Bárá Hatvany Lajos 100.000 pengőt érő könyvtárában

Báró Madarassy Beck Gyula könyvtárában

német Müller, vagy Mayer nevű könyvgyűjtő.

Elmentünk Budapest híresebb könyvgyűjtőihez, hogy bemutathassuk az érdekes pesti magánkönyvtárakat.

Európai viszonylatban is ismert pesti könyvbarát

Báró Hatvany Lajos, akinek könyvtára a bécsikaputéri Hatvany-palota két hatalmas szobáját foglalja el. A könyvtár legértékesebb része a *nagy Petőfi-gyűjtemény*, amely magába foglalja a költő életére vonatkozó összes irodalmi szempontból fontos műveket, leveleket és egyéb adatokat. A gyűjteményhez tartozik az az 1847 és 1848-ban megjelent ponyvaregény-sorozat, amelyet Petőfi fillérekért fordított. Báró Hatvany Lajos tizenhat éves kora óta gyűjt könyveket. Körülbelül 8000 kötete van, ebben egy teljes *Aurora-sorozat* és a *legrégibb teljes Goethe-gyűjtemény*. Oriási értéket képvisel természetesen Hatvany báró nagy *Ady-kéziratgyűjteménye* és a kétszáz évvel ezelőtti, sőt régebbi időkől származó rengeteg kép, karc és kézirat. A könyvtár értéke körülbelül 100 ezer pengő.

Báró Madarassy-Beck Gyula könyvtára körülbelül 65.000 pengőt

ér. A 4700 kötetből álló könyvtár huszonöt százaléka a legrégebb kiadású latin könyvek, bibliák és irodalmi művek. Oriási német és francia gyűjteménye van. A könyvtár nagy része *filozófiai és jogi munka* és aránylag kevés az irodalom.

Dr. Szász Aladár ügyvéd könyvtárának értéke körülbelül 65.000 pengő. Dr. Szász Aladár főleg magyar könyveket gyűjt és birtokában van *Az ember tragédiájának legelső példánya*, amelyben *Madách sajátkezűleg korrigálta a drámát* és írt be ceruzával új részleteket. Ugyancsak Szász dr. tulajdona *Az ember tragédiájának a Madách kézírásával összeállított első szereposztása*. Az érdekes könyvtárnak tekintélyes részét foglalják el a magyar szabadságharcokból származó kéziratok, feljegyzések, levelek, rajzok, kiáltványok és egyéb írásbeli dokumentumok. Ezekon kívül természetesen nagyértékű irodalmi és filozófiai gyűjteménye van.

Reiter László tanár, a volt magyar bibliofil társaság elnöke, főleg illusztrált könyveket gyűjt. 14.000 könyve van és könyvtárának értéke körülbelül 80.000 P. Legértékesebb

Dr Szász Aladár könyvtárában van «Az ember tragédiája» első példánya

könyvei közé tartozik Ady Endre «Szerelem» című könyve, amely összesen tíz példányban jelent meg 1918-ban. Ezenkívül Holbein «Haláltánc» című könyve, amelyet 1546-ban Luzernben adtak ki és értéke körülbelül 10.000 aranyárka. A hatalmas — fantasztikus illusztrációkkal díszített és művészi kötésekben őrzött — könyvek között díszhelyet foglal el a búzakalászos, intarziás, magyar bőrkötésbe foglalt Károli Gáspár-biblia, amely 1749-ben jelent meg és amely Frigyes főherceg könyvtárából került Reiter László gyűjteményébe.

Dr. Schober József vezérigazgató könyvtárának egyik legértékesebb darabja egy amsterdami kiadású, 1732-ben megjelent hatalmas Ovidius-gyűjtemény, amelyet tíz évvel

Dr. Siklóssy László könyvtárában

Dr. Schober József könyvtárának disze az 1732-ben megjelent Ovidius-gyűjtemény.

ezelőtt egy hollandi gyűjtőtől vásárolt. A könyvtár másik érdekes darabja egy 6 centiméter nagyságú és 1700 oldalt tartalmazó kis *Szerelmi abc*. Ez volt a legelső ilyen tárgyú illusztrált könyv, amely 350 évvel ezelőtt Angliában megjelent. A könyvnek külön értéket ad, hogy ez a műnek *egyetlen nyilvántartott és talán egyetlen létező példánya*. Dr. Schober István könyvtára körülbelül 60.000 pengőt ér.

Dr. Siklóssy László, a parlamenti sajtóiroda vezetőjének könyvtára 7000 kötetből áll. Ez a 7000 kötet már csak töredéke annak a hatalmas könyvtárnak, amely valamikor Siklóssy doktor teljes gyűjteményét képezte. Néhány évvel ezelőtt vált meg könyveitől és azok árából Budán egy gyönyörű villát építtetett, de még ez a megmaradt töredék is körülbelül 80.000 pengő értéket képvisel. A könyvtár leg-

értékesebb szériája egy 28 kötetből álló francia miniatűr-gyűjtemény, amely 1611-ben jelent meg.

Budapest e néhány magánkönyvtárának együttes értéke körülbelül egy félmillió pengőre becsülhető, de ennél sokkal nagyobb jelentőségű az a muzeális és irodalomtörténeti kincs, amelyet e könyvek önmagukban jelentenek, eltekintve összezszerű értékeiktől.

SZINETAR GYÖRGY

Reiter László könyvtára 80.000 pengőt ér